

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 42.

V Ljubljani, v soboto 12. oktobra 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne — Naročnina je za vse leto 8 K, za četiri leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista.“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista.“ Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani. Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Vprašanje vodovoda in elektrarne v Kranju.

Iz Kranja.

V dveh številkah se je „Slov. List“ kolikor mogoče mirno in stvarno dotaknil teh dveh za naše mesto prevažnih vprašanj in sicer z dobrim namenom, da se obe stvari spravita že enkrat v tir in da se tudi širši sloji meščanstva začno za nji zanimati in ji razumevati ter upoštevati. Pričakovati je bilo, da se bode dopisnik v „Gorenjcu“ tudi potrudil, resno in mirno o tej stvari razpravljati ter podajati pojasnila, ki so z ozirom na dobro stvar potrebna.

Vendar dosedaj še ni ničesar tega storil, dasi govori, — tako se mora soditi po njegovi pisavi, — tudi v imenu mestnega zastopa. Ali s šaljivimi opazkami in s smešenjem onih dveh dopisov po „Gorenjcu“ oziroma se smešenjem namišljenih priobčevalcev onih dopisov, Gorenjčev dopisnik velike večine kranjskih meščanov nikakor ni zadovoljil, marveč je želja, da se enkrat meščanom v teh dveh zadevah pove odkrita resnica, vedno večja. In mi se nikakor nismo bali odgovorov na ona vprašanja, kakor si domišlja „Gorenjec“, temveč smo jih željno in željno pričakovali, to pa zategadelj, ker je vodovod našemu mestu neobhodno potreben, in sicer ne še-le v 10 ali 20tih ali 50tih letih, marveč koj, in ker se oglašča živa potreba, da naše mesto svojega premoženja ne pusti mrtvega ležati, ampak ga nalaga plodonosno. Pod tem premoženjem razumemo namreč ono vodno moč, do katere ima mesto na Savi pri V. Majdičevem mlinu pravico.

Leta 1896. so bili po g. Pavšlarju načrti podani, kako da naj se tista vodna moč izkoristi. In tudi onih načrtov niso delali neizkušeni in nevedni možje, marveč so jih izgotovili izkušeni tehniki, inženirji, ki so prej dobro premerili, koliko vodne moči da ima mesto Kranj na razpolago. In mi nikakor ne moremo razumeti, zakaj bi merjenje onih gospodov inženirjev naj ne bilo nepristransko, saj se je naslanjalo edino le na podatke v pogodbi mesta Kranja z g. P. Majdičem od 5. avg. 1879. leta, kjer je vodotok, do katerega ima mesto pravico, natančno določen.

Podlaga po g. Pavšlarju podanih načrtov je bila toraj popolnoma realna, in mi posebno danes, po preteku petih let, nikakor ne moremo razumeti, zakaj so gg. mestni zastopniki one načrte položili v mestni arhiv, ko so nam vendar v pretečenem poletni dobi dovolj jasno pokazali, da sami niso imeli nobenih načrtov glede izrabe te vodne moči in jih še, če sodimo po njihovem molku o tej stvari, tudi danes nimajo.

A mi, meščani kranjski, želimo, da se ta vodna moč že vendar enkrat začne racionalno izrabljati, in to bode najlažje mogoče potom mestne elektrarne. Če so bili v „Slovenskem Listu“ stroški za isto le površno zračunjeni, se nam zdi to popolnoma naravno, ker namen onih vrst ni bil, podati občinstvu natančen proračun, ampak le površen pregled, kateri pa ima za podlago, tako se nam je zatrdilo, po inženirjih izdelan proračun leta 1896. v zgoraj navedenih načrtih.

In recimo tudi, da bi se čisti dobiček od mestne elektrarne skrčil celo na polovico, v onem dopisu navedene svote 16.400 kron, bi

bilo 8200 kron, še vedno lep letni dohodek za naše mesto.

In če je Kranj ta dohodek moral pogrešati najmanj že tri leta radi tega, ker so tudi v strogo gospodarskih vprašanjih odločevale samo osebnosti, se to v bodoče pri našem mestnem gospodarstvu, ne sme več goditi. Podpisanci smo že do grla siti različnih strankarskih praznih fraz in laži, s katerimi se meščaštvo bega in moti, in hočemo napeti vse svoje sile, da se v Kranju strogo gospodarska vprašanja začnejo reševati le z gospodarskega stališča.

Upamo, da se nam še pridruži mnogo našega trezno mislečega in neodvisnega meščanstva. Več meščanov.

Še jedenkrat volitev v Idriji.

Iz Idrije, 9. oktobra.

Gospodarska organizacija je neobhodno potrebna. Ljudstva in njegovih potreb ne pozna, kdor nasprotuje v tem oziru, zato tudi našega naroda ne bode pridobil liberalci, ker je njegovo geslo boj proti gospodarski organizaciji, boj proti združništvu. Ali menite, da bi se bilo kaj mnogo govorilo o naši stranki v Idriji, ako bi ne organizirali ljudstva v gospodarski zadrugi? Ako bi ne imelo delavstvo svojih zadrug, zmagal bi bil in zmagoval tudi naprej liberalizem. To so liberalci dobro vedeli. Zato so najstrastneje napadali zadruge. Z besedo in pismom so skušali ljudi odvrti od gospodarskih društev. Koliko brošur „Izgubljeni Bog“ je spravil med ljudstvo le trgovec Šepetavec. Poleg tega so liberalci trosili najrazličnejše laži, da bi koga preslepili. Vse ni nič izdalo. Dve zadrugi sta nastali: „Občno konsumno društvo“ so osnovali socialni demokratje, okoli „Krščanskega gospodarskega društva“ so se zbrali krščansko socialni delavci. Liberalci imajo sedaj druge nade. Ker niso mogli preprečiti ustanovitve zadrug, upajo, da se jim bode posrečilo vničiti jih. A prepričani bodite, da se bodete tudi v tem uštel! Preneumna sredstva rabite v ta namen. Čujte le, kaj piše „Jednakopravnost“ 11. št. dne 17. septembra o našem krščanskem gospodarskem društvu: „Krščanski konsum in povodenj. — Ko je napravil zadnji naliv v Idriji veliko škodo, poklical je tudi krščeni konsum komisijo, da se škoda ceni. Storilo se je vse potrebno, samo v kletih se ni moglo dognati, koliko vina se je z vodo pomesalo. Zaradi tega se je odredilo, da naj dacar vse sode pregleda in potem poroča o škodi. Toda dacar je dognal, da ni nič vina izteklo, ali pobožni katoličani bi vsejedno radi napravili kaj dobička. Nagovarjali so dacarja, naj reče, da jim je en sod vina izteklo in da imajo na ta način veliko škodo. Seveda se dacar ni hotel udati, ker je vedeč, da je to goljufija, imel je le toliko usmiljenja z njimi, da jih ni ovadil sodniji, ker bi bilo presramotno, da bi bili tudi naši katoličani ozlindrani. Pa naj še kdo trdi, da naši katoličani niso največji poštenjaki. In pokrovitelj iz te zalege je kandidat za deželni zbor. Oj žlindra!“

Tako je pisala „Jednakopravnost“ dva dni pred volitvijo, da bi naše moze — večinoma člane kršč. gosp. društva premotila. Oj žlindra! Ali mislite, da vas ne poznamo? Ako bi bili vedeli le enega, kateri bi bil res dacarja nagovarjal k takemu dejanju kakoršno opisujete, izročili bi ga v istem hipu sodišču. Sicer bi pa „Jednakopravnost“ prav gotovo povedala vsaj imena

onih oseb, saj ne prizanese nikomur, da je le političen nasprotnik izdajatelju tega lističa.

Načelstvu kršč. gosp. društva je znano o tej zadevi naslednje:

Na dan po oni veliki povodnji, hodila je komisija (župan Lapajne, podžupan Šepetavec in meščan Nagode) od hiše do hiše, kjer je napravila voda kaj škode. Prezreti niso mogli tudi krščanskega gospodarskega društva, ker je bilo ravno tukaj vse pod vodo. Neki liberalni trgovec si je dan prej ogledaval, kje je povsod v mestu povodenj napravila škodo. Prišel je do kršč. gospodarskega društva, ter videl, kako so plavali sodi. Smehljaje se je pomel z rokama ter rekel: „Katoličanom voda dividendo nese.“ Omenjena komisija je nepristansko sama cenila škodo, v prvi vrsti g. Šepetavec kot trgovec. Le v kleti ni bilo mogoče presoditi, kakšna je škoda, ker so ležali sodi križem. Prišel je slučajno tedaj dacar Simončič. Župan mu naroči, naj pregleda klet ter sporoči županstvu, koliko je povodenj škodila. Nato je komisija odšla.

Dacar se loti takoj dela. Navzoči so bili poleg njega načelnik Koler, odbornik Tratnik, član razsodišča Vehar in član nadzorstva Oswald. Pregledal in premeril je dacar vse sode. V nekem sodu je bila mera za 3 cm. nižja, nego pred povodnijo, v nekem pa sploh družega ni bilo nego nekaj vode na dnu, vina je splavalo iz tega sode nekaj litrov, ker je sicer potekel na pipi, izpraznili ga pa še niso bili popolnoma. Nekaj vina je bilo nepoškodovanega, v par sodih je bilo od vode prevzeto, v enem sodu tako zbodeno, ker je sod obračalo na vse strani, da so vsi navzoči z dacarjem vred konstatirali, da se bo težko še učistilo. Pokušal je vselej tudi dacar.

Dacar si je zapisal pri vsakem sodu, ako je bilo vino kaj prizadeto, koliko litrov je škode. Znašalo je skupno okoli 400 litrov. Dacar vpraša na to Oswalda, kako naj poroča. „Tako, kakor ste našli. Povodenj je poškodovala pri 400 litrih“, dobi v odgovor. To pač vsakdo ve, da vino ne gledé moči ne slasti ne ostane isto, ako plava sod nekaj ur po vodi ter ga voda obrača, da se do cela zblodi, četudi v sod ne pride.

Dacar Simončič je izjavil, da bode tako storil, ker to je pravično. — To je bil istega dne ves razgovor.

Kar pride 17. septembra „Jednakopravnost“ in prinese prej navedeno notico. Kar verjeti nismo mogli, da je možno tako obračati. Načelnik nadzorstva Oswald gre v užitninski urad. Dacar Simončič je bil v uradu, kakor tudi njegov tovariš Jerina. Med razgovorom je prišel še združni podnačelnik in hišnik Lapajne. Oswald vpraša Simončiča, ali mu je znano, kaj poroča „Jednakopravnost“. Dacar odgovori, da se je že v nekaterih gostilnah jezil nad tem pisarjenjem. Naposled obljubi pred omenjenimi pričami, da pošlje v „Jednakopravnost“ izjavo, v kateri bode zavrnil očitjanje, da bi bil kdo njega nagovarjal, „naj reče, da jim je en sod vina izteklo“, ker ni tega nihče storil, marveč si je dopisnik „Jednakopravnosti“ izmislil. Hkrati je Simončič tudi priznal, da se „vse tako godilo, kakor je zgoraj popisano.“

„Jednakopravnost“ ni prinesla one pred tremi pričami obljubljene izjave. Mi pa nismo mirovali, ampak preiskovali dalje. Dognali smo končni, ravno nasprotno.

Dacar Simončič ni napravil nobene vloge na županstvo, dne 17. septembra celó zapiskov o preiskavi po povodnji ni mogel najti. Dne 29. avg. ob 1/2 12. ure dopoldne je nepovabljen prišel v prodajalno kršč. gosp. društva ter nagovoril hišnika Leop. Lapajneto: „No, kako bomo naredili z vinom? Sedaj sem bil pri Schmeilerju, pomagal sem jim za enih 50 glđ.“ Lapajne mu odvrne: „Jaz ne vem nič, ker nisem bil pri komisiji, ko se je vino cenilo.“ Simončič dalje prigovarja: „Ali veste kaj, vi naredite eno izjavo v našem imenu, da manjka vina kakih 3 ali 4 sto litrov, kakor hočete, in potem se bodem jaz podpisal in pečat pritisnil. Potem nesete polo v občino.“ Lapajne na to pravi, da nobene izjave o škodi ne bo pisal, ker ne ve, kako stvar stoji. Obljubi pa, da bode povedal načelniku Kolerju, ako bode hotel kaj spisati, ter vpraša naposled, jeli naj prinese izjavo v užitinski urad. „Ni potreba“, pravi Simončič. „doli nositi, bodem že sam prišel sem.“

Opoldne pride Koler, in hišnik mu sporoči naročilo. Videti je bilo očitno, da se nekaj plete. Zakaj ni Simončič sam izvršil naročenega? Kake namere imajo? Bomo videli. Koler napiše neko izjavo, Lapajne pa jo odda prodajalkam ter naroči naj jo pokažejo dacarju. Popoldne Simončič pride, prebere izjavo ter pravi, da je že dobro Podpisal pa ni izjave.

Proti večeru vidi ga hišnik iti mimo prodajalne ter ga vpraša, ali se bode podpisal na izjavo, ki je že spisana. Dacar odvrne, da jo je že prebral in da je že dobro spisana, njemu pa, da se ni treba podpisavati, le Koler naj se podpisuje in naj nese v občino.

Naslednji dan pove Lapajne Kolerju, kaj da je rekel dacar Simončič in da se ni podpisal na izjavo. Stvar je bila sedaj odkrita. — — — Koler je bil na čistem, zato je rekel: „Ali ga vidiš ptička, kako me hoče vjeti! Jaz naj nesem to v občino, oni naj pa da od sebe, da nič škode ni pri vinu in da ga nič ne manjka, pa me imajo.“ Ona izjava ni bila potem nikamor oddana. Pač pa je sestavil Koler sam potem izjavo o pravem stanju, ker se dacar ni ganil.

Kdo je nagovarjal? Kdo je bil zaloten?

Končno priporočamo gospodom liberalcem, naj pogledajo v svoje vrste. Morda dobe tam kaj bolj mastnega pa resničnega. — Krščanske delavce pustite pri miru, oni še niso brez vesti, o čemer priča jasna aféra „krščanski konsum in povodenj“. „Jednakopravnost“ je dobila popravek, poslalo ga je združeno načelstvo v istem smislu, kakor ga je obljubil Simončič.

Izvirni dopisi.

Iz Idrije dne 7. oktobra Vaš dopisnik je zadnjič pozabil omeniti nekaj prizorov pri oceni, kako so se tukajšni uradniki obnašali pri volitvi. Znano je, da so decembra meseca prišli na povabilo nemški turnarji v Idrijo na izlet ter napravili v kazini koncert. Udje so tu večinoma uradniki Nemci. Tudi je še vsem v spominu, kako so jih sprejeli pristaši naše „Jednakopravnosti“. Repa in kamenje je deževalo nanje, zato je moral marsikateri na Žabjeku v Ljubljani celih 6 tednov premišljevat ta svoj nepremišljeni korak. Takrat so uradniki Nemci ogorčeni si dajali duška z besedami: „to je škandal v kako ime pride Idrija, ko se bode to po časnikih razglasilo, že sedaj ni Kranjska na dobrem glasu, kaj še le sedaj, ko povabljen gost še v društvenih prostorih ni varen? Taka surovost v 20 stoletju!“ Odgovorilo se je gospodom: „Saj take stranke sami podpirate, pri vas dobiva moralčno in dejansko zaslonbo, ko vedno ž njo vlečete, pri volitvah ste že tolikrat in najbrž boste še ž njo potegnili. S takim postopanjem jo sami krepite. To je bila le istinita posledica za vaše podpore in somišljenje.“ „Nikdar več s tako stranko!“ bil je odgovor. Mi smo umolknili, a verjeli še nismo.

Konec šolskega leta dospeli so v Idrijo rudarski elevi iz Leobna, da si ogledajo rudnik ter praktično v kratkem času s svojimi profesorji spopolnijo teoretično znanje o rudarstvu. Kako so bili sprejeti? Razprtija pri koncertu, pretep preden so šli po polunoči k počitku. Zopet je zavriščalo: „Kaka olikanost! Idrijčanje napre-

dujejo v grobosti do gostov. Ti so prišli k nam kot elevi, čez par mesecev se kateri od teh sem povrne kot uradnik. S kakim čutstvom bo nastopil službo, ko mu je še gorko v spominu, ako je bil sprejet kot gost.“ Zopet so bili nemški uradniki ogorčeni, še bolj pa rudarji delavci, ker so dobro vedeli, da bodoči uradnik ne bo razlil svoje jeze nad liberalnimi pristaši, ki so to zakrivili, pač pa nad rudarja delavca, ki je bil pri vsem tem nedolžen. Pa so zopet ponovili nemški uradniki „s tako stranko nobene zveze!“ A glej, nekaj mesecev pozneje pa glasujejo z isto stranko, katero so že dvakrat obsodili. Moral je priti pač strog ukaz „ein scharfer Befehl“ iz Ljubljane, da so na vse pozabili, ali pa imajo tako malo doslednosti, da so danes družega mnenja, kakor včeraj. No vse to nam kaj ne imponira

Iz Idrije dne 8. oktobra. Podporno društvo za realce se je menda pri nas ustanovilo, ker zdaj že v dveh številkah „Jednakopravnost“ napada one, ki še niso pristopili kot plačujoči udje. Gospodi ne gre vse po načrtu, zato užaljena laže in podtika raznim članom kat. narodne stranke vse, kar se le more v naglici izmisliti. Naj resnici na ljubo pojasnim to zadevo.

Kmalobode 4 leta odkar se je trudil sodnijski adjunkt dr. Mohorič, da bi našo Čitalnico vzdramil iz spanja. Osebnost je hodil pri omikanih osebah in vabil k pristopu, češ tu bode neutralno polje, posvečeno le izomiki in pošteni razvedrilni zabavi, katero v Idriji tako zelo pogrešamo. Več članov kat. narodne stranke je res pristopilo v nadi, da bo vendar mogoče z našimi naprednjaki, kot z omikanimi možmi občevati. Začetkoma je šlo še precej po sreči. Več družabnih večerov z govori, deklamacijami, izbornim petjem dalo je društvu precej duševnega vžitka in zabave, a bila je jedna napaka: preveč klerikalcev je bilo vmes. Na Gregorčičevem večeru je po končanem programu sedelo še veliko udov v prijateljskem razgovoru, kar prihrume v dvorano nekateri naprednjaki s klicem: „Klerikalci ven!“ Na robate besede dal se je primeren odgovor. Nasledek je bil dolga pravda, katera je stala naše liberalce nekaj stotakov. Ker udje kat. narodne stranke niso dobili radi tega nobenega zadoščenja od strani odbora, so izstopili iz Čitalnice. Ta sedaj komaj životari, živahna le postane ob počitnicah, ko dijaki pri toliko prostih urah ne vedo kam bi drugam šli, kakor v Čitalnico.

Letos se je ustanovilo društvo za olepšanje mesta. K ustanovnemu shodu niso vabili nobenega duhovna, menda iz strahu, da bi društvo ne imelo kaj klerikalnega znaka. Od kat. narodne stranke niso hoteli pristopiti, ker so vidili, da vsa olepšava mesta obstoji le v tem, da se je v drugi občini, daleč od mesta stran, na močvirnih tleh pripravljaj prostor, da bode mlada gospoda tam žogo bila. A ker je denarja primanjkovalo, prosili so udnine tudi pri duhovnikih misleč si non olet tolarček tudi iz take roke. Vabilo je bilo pisano le v nemščini, podpisan Drag. Lapajne, oni, ki se v „Jednakopravnosti“ toliko zgraža nad dvojezičnimi napisi, ki pa onega kjer je čitalnica ne vidi, ko ravno pod društvenimi okni stoji z velikimi črkami „pri črnem orlu, zum schwarzen Adler“. Udov menda ni kaj dobil, le g. dekan je plačal, če smo podučeni, on le iz tega vzroka, da ima mr̄ pred mole-dvanjem.

Septembra meseca so se pošljala vabila na ustanovni shod društva „za podporo realcev“. Dan so si izbrali v soboto pred praznikom Marijinega Rojstva in celo o 5. uri popoldne, toraj takrat, ko so v cerkvi litanije in vsi duhovniki, tudi realčni katehet, zadržani. To je bil zadostni migljaj kat. narodni stranki, da te v odbor ne marajo, a tvojega denarja se pa ne bodo branili. Da se celo pri takem društvu gleda strankarstvo je osupnilo naše pristaše. Mi smo za podporo podrebnih in tudi radi žrtvujemo, to dokazuje že tri leta naša Vincencijeva družba, ki glede prispevkov delujočih udov nadkriljuje slične družbe na Kranjskem. Spoznali smo, da gospoda hoče biti sama za-se, tedaj prav, vsiljevali se jim ne bomo, prosto jim polje. Da se pa ne bo podtikalo pristašem naše stranke, da to store morda radi krone, katero bi bilo treba

žrtovati, ustanovili smo pri Vincencijevi poseben odsek, ki pobira vsak mesec prostovoljne doneske za podporo revnih gimnazijcev idrijskih. Ti so še veliko bolj podpore potrebni v Kranju ali v Ljubljani, kakor naši realci v Idriji.

Zato pa „Jednakopravnost“ napada naše pristaše brez vsacega razloga. Najprvo je bil na vrsti g. dekan, če tudi so vedeli, da je on od svoje strani več podpore naklonil realcem, kakor vsaki drugi naprednjak in to ob času, ko se našim liberalcem še sanjalo ni o kakem podpornem društvu. Sedaj je na vrsti predsednik krščansko-gospodarskega društva, dasi ga še vprašali niso, pristopi k društvu ali ne. Kdo pride še na vrsto, bomo videli. Na vsaki način si pa naša napredna gospoda ni ubrala prave strune ne pri vstanovnem shodu, ne sedaj, ko hoče z zbadanjem in lažjo prisiliti ljudi naj kaj darujejo, da se bodo potem lahko bahali naprednjaki: „glejte koliko smo storili mi v prid realce.“

Iz tuhinjske doline, dne 24. septembra.

Nekoč so nekje ugibali, odkod se izpeljuje beseda Tuhinj, pa se niso mogli zediniti. Slednjič se še eden oglasi in pravi: „Tuhinjeci so tujinci.“ Jezikoslovci mu menda ne bodo pritrdili, a Tuhinjeci so res skoraj v pravem pomenu besede tujinci. Tiste čase, ko so dajali najdene v rejo na deželo (zlasti od l. 1830.—1860.), ne vem, če so jih še kam toliko oddali, kot v tuhinjsko dolino. Ni ga bilo skoraj kmeta, da bi ne bil imel vsaj po enega najdenca v reji, imeli so pa tudi po dva, po tri ob enem, katerim so rekli ali „tržaški“ ali „ljublanski“, odkoder so jih ravno dobili. Veliko jih je pomrlo, nekaj so jih matere vzele nazaj, največ pa jih je ostalo, in so rastle in se ženili in možili in laška in nemška in slovenska kri se je zmešala. Tako so postali Tuhinjeci tujinci. Nahajajo se popolnoma laška imena po dolini, kakor Antisrelli, Amorino, Gergonia, Canziani, Giossini, pa tudi nemška, n. pr. Freudenthal, Gionker. Zanimivo je, kako so nekatera tuja imena poslovenili. Giossini je postal Gojzini, Gionker Konker, Amorino Morin. Poprej tukaj nenavadno ime Klara so spremenili v Katro, itd.

Pa še v drugem pomenu so Tuhinjeci tujinci, namreč v tem, ker zahajajo v tujino kot delavci na železnice, največ pa kot rudokopi na Nemško, Vestfalsko, Rheinlanden ali „Prajsovsko“, kakor tod pravijo. Preselile so se že cele družine na Nemško, zadnje čase pa so začeli hoditi celo v Ameriko. Gotovo je 20% delavnih moči na tujem, če več ne. Seveda se tudi ženijo na tujem, pa imajo sitnosti, veliko sitnosti, predno morejo skleniti zakon. In ravno to mi je potisnilo pero v roko, da sem začel pisati o Tuhinjcih. Naj svet izve, kako se Slovenci na Nemškem težko oženijo. V Ameriki je drugače. Tam ne zahtevajo nobenih dokumentov, še rojstnega lista ne. Dekle pride v Ameriko, in čez nekaj tednov je že zakonska žena. Ne tako na Nemškem. Tam je civilni zakon zapovedan, cerkvenega zakona ne more skleniti, kdor ni bil poprej že civilno poročen. Prinesti mora potrebne dokumente pred politično in duhovsko gosposko in biti od obeh oklican. Pa predno dobi vse, kar zahtevata obe gosposki, preteče veliko časa. Pisariti se mora gori in doli, ženin misli, da je že vse v redu, pa mu pravijo, še tega in tega manjka, in treba je zopet pisati v domovino. Duhovniki v domovini pač hitro ustrezajo, a kaj pomaga, ko politična duhovščina jaha svojega birokratičnega šimeljna, da se vse le vleče in vleče in se poroka ne more izvršiti, kakor si želita ženin in nevesta. Da ženin in nevesta začneta mnogokrat po cigansko živeti, ker se jima le predolgo zdi čakati, si lahko vsaki misli, ki pozna človeško naravo.

Ker je poroka na Nemškem sklenjena s tolikimi ovirami, so se zmenili tukajšnji župniki, da nobenemu dekletu, ki se hoče iti možit na Nemško, ne dajo dokumentov, če jo hoče kdo imeti, naj jo vzame doma. Pa veliko to ne pomaga. Katera je kaj vredna in drži nase, tako ne tišči na Nemško, če jo kateri vabi. „Če me hoče imeti, bo že prišel pome“, pravi, „za njim pa, že ne bom hodila“. Katera je pa že doma za fanti norela, je pa nič ne obdrži doma, če ji piše fant, naj pride za njim, da jo bo vzel. Fant

ji pošlje denar in ona gre, čeprav ne dobi od župnika nobenih dokumentov. Ako jih zahtevata iz Nemškega, ko sta že oba gori, potem seveda župnik več ne brani in dokumente takoj pošlje gori, da bi se poroka preveč ne zavlekla in ne bi od predolgega čakanja začela živeti v divjem zakonu. Da bi le tudi politična gospodarka vselej to uvaževala in gledala na to, da se zakon čim preje sklene v takih okoliščinah! Pa govoriti hočem konkretno!

V Kamniku je pri okrajnem glavarstvu tajnik g. Dračler. Ta gospod je pred kratkim rekel nekemu očetu, ki je prinesel h glavarstvu legalizirat dokumente za sina, ki bi se rad ženil na Nemškem: „Sam mora za to prositi! Pošljite mu listine gori, pa naj prošnjo naredi in pošlje na nas. Mi jih bomo že naučili, da se bodo doma ženili!“ Ko je oče nato hotel naravnost k okrajnemu glavarju v sobo iti, planil je tajnik predenj in ga ni pustil, češ, te reči jaz delam. In očetu ni kazalo drugčega, ko nelegalizirane listine poslati sinu. Sin bo imel samo pisarije in stroške in sitnosti, ko bo moral prositi za legaliziranje pri glavarstvu, zakaj nemška vlada nelegaliziranih izpiskov matic ne priznava.

Vprašamo, ali je gospod tajnik postavno ravnal? Kdaj je vlada izdala ukaz, da mora ženin sam prošnjo delati za legaliziranje? Dozdaj so se listine pri glavarstvu legalizirale, naj jih je prinesel kdorkoli. Ali se bodo na ta način res naučili, da se bodo doma ženili? Če se jim bodo delale le prevelike sitnosti in težave, se ne bo doseglo drugega, nego da se bodo množili divji zakoni.

Dobro bi bilo, da bi vlada razglasila, kaj vse zahteva od ženina Avstrijca, ki se hoče na Nemškem oženiti, avstrijska vlada in kaj nemška. Ali se od vojakov rezervistov zahteva tudi dovoljenje vojaške oblasti? Kaj se zahteva od mladoletnih? Duhovniki bodo vedeli potem domače podučiti in poroko pospešiti.

Politični pregled.

Razpušeni deželni zbori. Deželni zbori tirolski, dalmatinski, goriško-gradišanski in istrski so razpušeni. Nove volitve se vrše v novembru in decembru. Dotične volitvene razpise objavijo v kratkem dotična deželna predsedstva.

Zmaga Slovakov! V letošnjo volilno borbo za državnozbornske volitve na Ogrskem so posegli tudi Slovaki s svojimi kandidati in priborili so si 4 mandate. Izvoljeni so Jan. Valaško, Fr. Veselovsky, dr. Jan. Ružiak in Martin Kolar. — Seveda Slovakom po njih ogromnem številu pritiče sicer še cela vrsta državnih poslancev, ali treba upoštevati, da tu se je zgodilo prvokrat, da vstopijo Slovaki kot slovaški narodni poslanci v ogersko državno zbornico. To je pomemben korak naprej, in brez dvoma je, da temu koraku bodo sledili še drugi. Ta izvolitev je nekaj prvi svet zarje, katera ima vstati ter prinesiti Slovakom, tem toli zatiranim našim bratom pod krono sv. Štefana, boljše čase.

Deželnozbornske volitve na Češkem. Pri deželnozbornskih volitvah na Češkem so liberalni Mladočehi doživeli občuten poraz. V kmečkih občinah so zgubili najmanj mandatov, katere so dobili agrarci, ki imajo sedaj 15 sedežev v deželnem zboru. Mladočehi so dobili 21 mandatov. Vsenemci so v kmečkih občinah dobili 11 mandatov, torej se je število njihovih poslancev iz kmečkih občin za pet pomnožilo. Nemški liberalci so v kmečkih občinah izvoljeni samo trije, dalje so izvoljeni trije pristasi nemške ljudske stranke, en nemški krščanski socijalec in en češki radikalec. Potrebni je 22 novih volitev, ki bodo vse končane do 15. t. m. in pri katerih skoro gotovo zopet zmaga nekaj agrarcev.

Ogrske državnozbornske volitve so bile precej burne. Na volivnih bojiščih je bilo ubitih več kakor deset oseb, med temi celo neko dekle. Nečuten terorizem od strani volitve vodečih državnih uradnikov je najboljši dokaz, kako malo uspeha je imel zakon o „čistih“ volitvah.

Zavod sv. Jeronima v Rimu. Sporna zadeva z omenjenim zavodom je vsaj začasno „poravnana“. Med italjansko in avstrijsko vlado

se je doseglo neko sporazumje, vsled katerega ste pripoznali obe vladi potrebo obstanka tega zavoda. S tem sporazumljenjem je baje zadovoljna tudi sv. Stolica. Vladni komisar se je umaknil, a na njegovo mesto je kot opravitelj zavoda imenovan legacijski svetnik pri avstrijskem poslaništvu v Vatikanu, grof Rudolf Coronini-Cronberg, sin Nj. ekselence pokojnega grofa Franca Coroninija, bivšega našega deželnega glavarja. Po zadnjih vesteh pa so se stvari v zadevi zavoda zasukale tako: Grof Rudolf Coronini je izjavil nasproti zadarskemu škofu Dvorniku, da se papeževa bula ne bode kršila niti z jedno črkico ter da bode zavod preosnovan prav tako kakor določa bula. Rektor Pazman zasede baje s 1. novembrom svoje mesto kot upravitelj zavoda sv. Jeronima za Hrvate.

V zadevi zavoda sv. Jeronima prinaša „Piccolo“ zanimivo novico. Tito Alačević je rekeluredniku „Avantija“ da je v tej zadevi vlada Dalmatince izdajalsko popustila. Zakaj vlada jim je dajala pogum, da so napadli zavod, in jim je naznanila, kako se naj obnašajo proti magistratu. Predsednik sodišča jim je obljubil, da bo v sredo imenovan odbornikom poslanec Zappa, a v četrtek zjutraj sta obe vladi sklenili pogodbo. Alačević odločno pravi, da je sam minister Cocco-Orhi jim svetoval, naj se polaste zavoda, da le ne delajo nasilstev in škode. Če je to res, kar pravi Alačević, potem je dolžnost avstrijske vlade, da si poišče zadoščeno pri italjanski vladi za tako prekršitev mednarodnega prava.

Na Reki je izvoljen v državno zbornico ogersko z 839 glasovi grof Ludovik Battyany, nekdanji guverner na Reki; protikandidat prof. Zanella je ostal v manjšini s 505 glasovi. Hrvatje oficijelno kot stranka niso nastopili pri volitvah, ali so podpirali Battyanya proti Zanelli, ker ta pripada najhujšim sovražnikom reških Hrvatov.

Atentat na Leona XIII. V Rimu so prijeli, (kakor poroča „Piccolo“), nekega 23 letnega Glavinovicha iz Splita, ker je baje hotel umoriti sv. Očeta Leona XIII. zaradi tega, ker je izdal bulo glede preosnove zavoda sv. Jeronima za Hrvate. „Piccolo“ piše, da je Glavinovich velik sovražnik Hrvatov ter piše o njem z nekakim prikritim veseljem. Glavinovich je bil že 6 let v zaporu zaradi tatvine. Radi verujemo, da so sovražniki Hrvatov radi pograbili po takem individu, s katerim so hoteli uprizoriti neko grdo komedijo. Da bi bil Glavinovich imel pa kak resen namen, jako dvomimo. Sicer pa žido-Italijanom častitamo k taki družbi.

Zakaj srbske kraljeve dvojice ne bo v Petrograd. Car in cesarica nečeta sprejeti srbskega kralja in srbske kraljice. Vzrok je ta, da je kraljica Natalija poslala carju originalna pisma, ki jih je svoj čas pisala kraljica Draga nekemu francoskemu inženirju. Iz teh pisem izhaja, da je sedanja kraljica z dotičnim inženirjem imela intimno znanje in ga hotela prisiliti, da se ž njo poroči, trdeč, da je od njega v blagoslovljenem stanju.

Czolgosz, morilec Mac Kinleya, bo usmrten dne 28. t. m. s pomočjo elektrike. Smrt se izvrši na električnem stolu, ki je štirivoglat, ima naslonjač za hrbet in ob straneh za roke. Stol je težak in močan, narejen iz hrastovega lesa. Na vrhu hrbtnega naslonjača je pritjena neka čepica, katera ima v notranjosti malo kovinsko ploščico, ki objame tesno glavo obsojenca. Taka ploščica je tudi v zvezi z desno nogo, in ti dve ploščici sta zvezani po žici z električnim tokom. Obsojenca zvežejo z močnimi jermeni zadej, ob straneh in na nogah. — Ko se električni tok zapre, gre od glave do nog skozi telo ter je umori. Telo se pretrese, mišice se napno, ko pa gre zrak iz pljuč, se čuje grozen, mozeg pretresujoč vzdih in konec je! Czolgosz je star 27 let, je visok 5 čevljev ter tehtal okoli 140 funtov.

Vojna v Južni Afriki. Znana krvoločna proklamacija lorda Kitchenerja sicer ni dosegla svojega uspeha, marveč je šele bolj razkačila Bure, vendar izvaja njene posledice lord Kitchener kjer more. Tako se mu je posrečilo dobiti v pest državnega transvalskega odvetnika Brocksme-ja, katerega je Kitchener obsodil na smrt ter ga dal tudi ustreliti 30. septembra.

Omeniti je, da je bil dr. Brocksme še posebno zaznamovan pri Angležih, ker je bil posredovalec mej Buri na bojišču in pa med transvalskim poslanikom dr. Leyds-em. Ali za vsak tak barbarski čin Angležev jih doleti huda kazen od strani Burov. — Dokaz temu je ustaja v Kapu in pa neprestane zmage Burov nad Angleži. Jedna taka huda zmaga je bila minuli teden pri Moedvillu, kjer je podlegel angleški poveljnik Kekevich nasproti burskemu generalu Delaray-u. Burov je bilo 800—1000 a Angležev trikrat toliko. Vendar je trajal boj celi dve uri. Buri so kar vsipali kroglje na Angleže, ki so bili naposled prisiljeni umakniti se z velikimi izgubami. Izgubili so posebno veliko konj. Ranjen je bil tudi poveljnik Kekevich. Ta neukončljiva burska sila seveda dela Angležem hude preglavice in tuhtajo in gruntajo, kako bi naredili prej ko prej konec te zanje toliko sramotni kolikor nevarni vojni. V Johannesburgu so se sešli v posvet lord Kitchener, ta zver, ki je črnejša v svoji duši nego najtemnejši črnokožec v Afriki, potem guverner kapski, Milner in prvi kapski minister Gordon Sprigg, da se dogovore v skrajnih četudi najkrutejih sredstvih. Kaj so sklenili ti trije modrijani se ne ve, to pa je gotovo, da uspeha nimajo pričakovati od svoje modrosti, kajti poglavitnega za vojno Angleži nimajo in to je dobro vojaštvo. V Kapu pa so skoro vsi angleški podaniki kot ustaši na strani Burov. Tako pada zvezda angleške moči in utegne utoniti baš v zlatem Transvaalu.

Domače novice.

Javna predavanja. „Slovenska krščansko socijalna sveza“ prične prihodnjo sredo zopet prirejati javna predavanja. Predavanja bodo vsako sredo ob 1/28 uri zvečer v veliki dvorani „Katoliškega Doma“, Vstopnina prosta. Prihodnjo sredo bode predaval g. dr. Krek. K mnogobrojni udeležbi vabi — odbor „Slovenske krščanskosocijalne zveze.“

Liberalne budalosti. Dalmatinski nadškof Carev je vendar vseč kranjski in goriškimi liberalcem. Hvalijo ga, in zakaj? Pravijo, da ta nadškof Carev pridiguje v svojih pastirskih listih, da duhovniki morajo objemati v svoji nebeški ljubezni, katera jih mora navduševati, vse narode in stranke. Ko bi ljubljanski škof kaj takega pisal, bi „Narod“ kričal, da so škof in duhovni narodni indeferentisti in tedaj v očeh narodnjakov spoštovanja nevredni, ker se ne čutijo sinove slovenskega naroda. O Carevu trdi „Narod“, da je pameten, prosvetljen, katoliški škof, ter da je v prav velikem nasprotstvu z našimi škofi. Nam se pa zdi, da so le naši liberalci v prav velikem nasprotstvu s škofljani Carevimi. V Dalmaciji žive pametni, prosvetljeni katoliki, na Kranjskem je pa „Narodova“ inteligenca postala neumna, podivjana živina, kakoršne nadškof Carev še ni videl svoje žive dni.

„Retour marsch!“ Dne 1. t. m. je „Narod“ neizmerno hvalil novi volivni red na Ogerskem in je pisal: „Tak zakon je pravičen in je nujno potreben tudi pri nas. Država, ki nima takega zakona, nima pravice, šteti se med civilizirane, mej pravne države.“ Dne 7. t. m. je bil pa isti „Narod“ primoran pisati: „Volitve na Ogerskem so se tudi letos vršile v znamenju najgršega terorizma, nasilstva in podkupovanja. Vladni volivci so dobivali denar na roko za svoje glasove. Vojaštvo, policija, zlasti pa konjenstvo je imelo na mnogih krajih opravka. Več sto oseb je bilo ranjenih in mnogo tudi ubitih, pohojenih in posekanih. Čiste volitve so bile potemtakem tudi letos, prav kakor navadno, umazane. Bolnišnice so polne ranjenih volivcev.“ — Od tod je razvidno, da liberalni zakoni nikakor ne zaslužijo pohvale. Kar skujejo liberalci je sleparsko in prinaša ljudstvu le nesrečo. In tak zakon naj bi bil nujno potreben tudi pri nas? Kdo si more želeti pri nas take civilizacije, kot jo imajo na Ogerskem?

„Landesgesetzblatt für das Herzogthum Krain, 1901.“ Tudi v tem stoletju še nismo prišli Kranjci iz starega nemčurskega tira. Kranjski deželni odbor je kriv, da je pri deželnem zakoniku slovenske kronovine kranjske nemščina

v naslovu zgoraj na prvem mestu, slovenščina pa spodaj. Hm, kaj pravimo „deželni odbor“! Da smo Slovenci v domači deželi, kjer bi bili lahko gospodarji, ponižani in pod mizo dejani, kdo je kriv tega? Naše nove deželne poslance opozarjamo na ro, kakšni je poslovni jezik v kranjskih deželnih zavodih!

„Naša straža“ na stražo. O našem članku preteklega tedna piše „Slovenski Gospodar“: „Ničesar bi bolj ne obžalovali, nego, ako bi te besede ostale zopet samo besede. Spodnještajerski Nemci dobivajo pomoči, duševne in gmotne od vseh strani, celo iz krajev, ki ležijo preko črnožolnih mej. Slovenci bili smo osamljeni. Nihče se nas ni spominjal, še manj pomagal. Sedaj pa prihajajo krasne besede iz središča Slovenije, iz Ljubljane. Da bi se uresničile!“

Prestavljen je č. g. Ivan Baloh, doslej kaplan v Šmarju, v Kranjsko goro na Gorenjsko.

Gosti v slovenskem gledališču. V slovenskem gledališču bode gostovala koncu tekočega mesca gospa Irma Polakova, prihodnji mesec bode gostoval g. ravnatelj Andrija Fijan iz Zagreba, morda decembra pa nastopi kot gost gdč. Vela Nigrinova iz Belegrada.

Poročilo o II. slov. kat. shodu je ravno kar izšlo. Cena 1 krono. Knjiga obsega 252 strani. Te knjige naj bi ne pogrešal noben zaveden Slovenec.

Na delo! kliče „Slovenec“ somišljenike tudi po končanih volitvah. Tako je prav! Mi radi tega priporočamo, naj pride v delo resolucija II. slov. kat. shoda, ki meri na to, da se ustanovljajo bravni krožki in farne knjižice. Posobno opozarjamo na naslednji odstavek v resoluciji: „Za farne knjižice se osnuj kakor hitro mogoče osrednji odbor za vsako škofijo, ki izdelaj načrt, kako je farne knjižice ustanovljati in voditi in seznamek knjig, ki so pisane v pravem duhu in so ljudstvu primerne.“

Idrijsko živo srebro na Kitajskem. V Hongkongu se speča vsako leto mnogo živega srebra, katero vporabljajo Kitajci v izdelovanje cinobra. Dotično živo srebro prihaja na Kitajsko večinoma iz Idrije čez London. Letos je bila kupčija zaradi kitajskih nemirov slabjša.

Pravi narodni praznik so imeli dne 22. sept. pri Št. Jakobu v Rožu na Koroškem, ker so blagoslovili „Narodni Dom“. Vršil se je tudi občni zbor posojilnice, in je rožeška podružnica sv. Cirila in Metoda napravila svoje zborovanje. Potem se je vršila veselica, ki je jako dobro vspela. Nemčurje je ta naš napredek tako razburil, da so se tudi oni morali izkazati in so napis ter steno na posojilnični hiši pomazali s kravjekom.

Z dežele. Gospod urednik! Vaš list je svoj čas obljubil naznaniti zanesljivih naših trgovcev v Ljubljani, — da se jih oklenemo. Zadnji čas je, da se to zgodi, kajti nekatere ljubljanske trgovine so prenapolnjene z liberalnimi elementi, kateri kupca kmeta nadlegujejo s svojimi neslanostimi. Prišel sem zadnje dni v ljubljansko trgovino, katera je nam Dolenjcem dobro znana. Ondi poslušajoč fantiči so me obstopili in mi grozili, da onim občinam, kjer so volili „klerikalce“ — za na prej ne bo nikakih udobnosti dal deželni odbor, — da je ta volitev v veliko škodo volivcem, da so kmetje farški hlapci itd. Jaz za se vem, da me ne bo ta trgovina nikoli več videla, a gotovo je pa tudi da bi vsi drugi kupci iz dežele izogibali se takih trgovin, kjer se nadlegujejo in psujejo resni kmečki kupci. Z imeni naših trgovin toraj na dan, skrajni čas je, da se rešimo liberalnih pijavk in kupujemo pri naših ljudeh, ki nas bodo dostojno spoštovali. — To so moje in mojih somišljenikov želje. — Dolenjski kupec.“

(Opomba uredništva: Prosimo Vas, naznanite nam dotično trgovino, v kateri ste bili izzivani. Skrbeli bomo, da se s posebnim oklicem ljudstvo nanjo opozori. Liberalnih predrznostij smo siti. Naj na liberalne arogance, slede naša dejanja!

Postojina je pač liberalna, a malo narodna, tako je vzkliknil nek list takrat, ko so posetili idrijski tamburaši našo prijazno Postojino in slovečo postojinsko jamo. Nihče jih ni pozdravil, nihče spremljal po jami in gospoda župana niti ni bilo k veselici. Prav to resnico, da Postojina ni narodna, je pribila tudi tržaška

„Edinost“ ob priliki, ko je napravilo izlet v Postojino tržaško pevsko društvo iz okolice in ko so prihiteli češki kolesarji občudovat podzemeljska čuda postojinske jame. Nihče jih ni vsprejel, nihče pozdravil! Postojino imenujejo občinski „očetje“ (glej „Gorico“ zadnji dve številki — in še pride!) „narodno napredno“. „Narodna“ ni, pač pa liberalna je Postojina. Da, liberalna je Postojina — in napredna? — Tudi! — Saj nam bo kmalu elektrika razsvetljevala temo! In vodovod tudi dobimo; prihodnje poletje nam bo — kakor v Ljubljani — voda tekla v grlo kar doma iz vodovoda, Seveda pri tem pa tudi prav pridno napreduje Postojina v dolgovih; naklade so od leta do leta večje — prav kakor v Ljubljani. Kaj pa gospod župan v Postojini? — Da gospod župan v svoji liberalnosti tudi „napreduje“, to se razvidi lahko iz tega, ker sedaj nič več ne pride niti k cesarski maši. Toliko bodi danes omenjeno. Gospod urednik! Ali je „Slovenski Narod“ kaj poročal da postojinskega gosp. župana ni bilo pri cesarski maši niti 18. avgusta niti 4. oktobra, dasi je bil obakrat povabljen? Če je to pozabil poročati, prosim, opozorite slavno uredništvo „Slov. Naroda!“

Kako se kujejo za „Slov. Narod“ dopisi zoper duhovnike? Pri sladkem vincu sede liberalni možje, se jezijo nad neljubim jim duhovnikom in vgibajo, kako bi ga „dali v Narod“. Če gre gospod kedaj v gostilno, pokažejo ga svetu kot pijanca. Če se drži doma, predstavijo ga bravcem kot posebneža, ki ima 23½ ure na dan časa. Najhujša jim prede, ako mu v nobeni teh rečeh ne morejo blizu. Tedaj je treba vgibati in ga rukniti še par kozarcev. Tu pride pametna misel: Saj imamo šolo in tam uči učiteljica. Gotovo pa spregovorita z gospodom kako besedo, ko si menjata uri. Torej znanje mu natvezimo. Gotovo pride kedaj tudi kaka ženska v gospodovo sobo. Soba naj bo torej skrivnikot. „Naš gospod ima pa tudi prijatelje (nečuveno!) in ravno zadnjič je imel obisk“, se oglasi moder liberalček, in dopis, ki se končuje s starim znanjem in starimi grehi gre v „Narod“. I, kajpada se včasih pošlje samo nabrana tvarina, saj so tam gospodje, ki že iz izkušnje vedo, kako se piše, da bolj vleče. Živijo liberalci! Dober tek, bravci!

V Postojini se je poročil v četrtek dne 10. oktobra gospod Silvester Domicelj, ces. kr. okrajni komisar v Logatecu, z gospodično Leopoldino Deklevovo. — Gdč. Leopoldina Dekleva je jako nadarjena in je bila izvrstna učiteljica. Novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Bojni načrti proti štajarskim Slovencem Ta načrt so pretekli teden kovali štajarski Nemci na dveh krajih v Mariboru in v Radgoni. V Radgoni so se sestali pristaši nemške ljudske stranke, v Mariboru pa zaupniki spodnještajarskih Nemcev brez razlike strank. V Mariboru so sklenili: 1. Nemci ne bodo v nemar pustili boja za okrajne zastope, s katerimi so okrajni šolski sveti v najtesnejši zvezi. — 2. Proti posojilnicam se mora na nemški strani odgovarjati tudi s posojilnicami. — 3. „Štajerca“ morajo Nemci radi podpirati, ker dela med Slovenci za nemško stvar in ker bo posebno velikega pomena pri vsakih volitvah. — 4. Nemci hočejo, da se v šolah vzgojuje mladino bolj v narodnem duhu kot dosedaj. Slovenski učitelji in profesorji naj izginejo s spodnještajarskih šol. Da bo to mogoče se mora v srednjih šolah upeljati slovenščina za Nemce, potem bodo imeli kmalu dovolj nemškomislečih učiteljev, profesorjev, advokatov, zdravnikov itd. — 5. Na Dunaju in v Gradcu se naj ustanovijo narodne pisarne, kamor bi se pošiljale informacije za nastavljenje uradnikov po Spodnjem Štajerskem. — 6. Ptujski in celjski „Studentenheim“ se morata podpirati, v Mariboru pa se naj ustanovi kmalu enak „Studentenheim“. — 7. Da se dobijo tudi nemškomisleče učiteljice za slovenske šole naj dežela ustanovi deželno učiteljsko za ženske v Mariboru. — 8. Proti utrakvističnim šolam se je treba boriti, značajne Nemce vzgajajo le popolnoma nemške ljudske šole. — 9. Za Spodnještajersko se izpelja organizacija zaupnih

mož ter se ustanovi strankarska blagajna. — 10. Napravi naj se narodna zemljiška knjiga iz katere bode razviditi katera slovenska posestva bi bilo mogoče Nemcem pridobiti. — Ta bojni načrt proti štajarskem Slovencem, zahteva da se na slovenski strani prične odločnejše s protinemškim delom!

Občni zbor nemškega „Schulvereina“. V nedeljo se je v Brnu vršil 21. občni zbor nemškega „Schulvereina“. L. 1900 je društvo dobilo vsled zapuščin 32.035 K 32 h. Zahvaljeval se je predsednik posebno za mnogobrojne darove iz Nemčije. Doslej je društvo dalo za ponemčevanje nad 8 milijonov kron. Blagajnik Schandl je dejal, da se društveni dohodki niso pomnožili, ampak še celo zmanjšali. Dohodkov je bilo v preteklem poslovnem letu 406.415 K, torej za 38.335 K manj nego lansko leto, vendar je društvo izdalo za svoje namene 28.000 več nego lansko leto, torej 372.224 K. Rezervnega zaklada ima društvo 89.000 K!

Nove orgle v župni cerkvi v Sori pri Medvodah blagoslovil je pretečeno nedeljo ob azistenci štirih gg. duhovnikov preč. g. prelat dr. Janez Kulavic. Lep in slavnosti primeren govor je imel vlč. g. sem. profesor dr. Ivan Janežič. Orgle je izgotovila kaj lično tvrdka brata Zupan v Kamni Gorici.

Požigalec v Kropi prijet. Požigalec Petra Ahačič je žendarmerija zasledila dne 6. oktobra ko je hotel že četrtočas zažgati v Kropi.

Poročil se je na Jesenicah ob Savi nadporočnik gospod Zwirn z gdč. Herm. Namorševom.

Dva velika požara. V soboto in v nedeljo sta bila na Koroškem dva velika požara. V Žrelcu je pogorelo šest poslopij, na Gorici pa gospodinjstva šola in pet poslopij.

Poročil se je v frančiškanski cerkvi g. I. Frelj, dež. oficijal, z gdč. Elo Piller.

Deželnim glavarjem za Kranjsko je baje zopet imenovan dosedanji glavar Oton pl. Detela.

Velik požar. V Gorenji vasi pri Ribnici je nastal minulo soboto požar, ki je 21 gospodarjem uničil 69 poslopij. Škoda znaša nad 100.000 K; zavarovani so pa bili le za 32.000 kron. Ubogi ljudje!

Nova železnica. Iz Sinčevasi v Železno Kapljo na Koroškem so začeli staviti železnico.

Meteor. V četrtek zvečer so videli v Litiji krasen meteor, ki je v smeri proti severu padel na zemljo. Bil je silne svetlobe in podoben blisku.

Družbi sv. Cirila in Metoda sta izročila gg. brata Perdan dne 2. t. m. 400 kron, a poprej dne 11. aprila t. l. pa 600 kron. Vse to kot čisti dobiček naših užigalic. Slovenci, kupujte in rabite le užigalice družbe sv. Cirila in Metoda.

Od sv. Bolfenka pri Središču. To Vam je bil pravi narodni praznik za nas neznanne Št. Bolfenčane, ko so dne 6. oktobra naši mnogozaslužni rodoljubi otvorili dolgo zaželjeno bralno društvo „Lipa“. Videl si ta dan, dragi čitatelj „Slov. Lista“, kako se je ljudstvo trlo pri Galičevi gostilni, kjer ima društvo svoj dom. Sklicatelj shoda g. Šenveter nas v kratkih besedah pozdravi, ter nato odda besedo g. nadučitelju, kateri je s svojim primernim in lepim govorom navdušil zborovalce tako, da smo se pozneje pri nabiranju udov kar čudili nad lepim uspehom, katerega je naredil govor. Česar ni nikdo mislil, to se je zgodilo; kajti 44 udov, med temi sedem ustanovnikov, kakor je dosedaj znano piscu teh vrstic, kdo bi kaj tacega v našem kraju pričakoval? Zborovalci so tudi s tem prav dobro pogodili, da se v odbor, kateri je bil tudi ta dan voljen, prišle same delavne osebe, to nam priča in svedoči njihova dosedanja žilava neustrašena delavnost in požrtvovalnost. Bile so marsikatero ovire in zapreke, a vse so srečno prestali, ter smejo sedaj ponosno gledati na svoje mlado, čilo društvo. Da bo društvo ustrezalo vsem zahtevam udov, in dokaz, da stoji na dobrih nogah, je to, da bomo udje imeli pri liko čitati 16 raznovrstnih časnikov, med temi dva dnevnik. Dasi je prišla pozno v jesen naša dična „Lipa“ na svetlo, vendar trdno upamo, da je dolgotrajna zima ne bo umorila, ampak, da se na spomlad prikaže s tem lepšim cvetjem in listjem, na katerih listih bi se, kakor želi pisec teh vrst, lesketala ponosna številka, katera pomeni na sto udov. Zato pa kličem: Bralno društvo „Lipa“ krepko naprej!

Z Janč se nam piše: Dne 26. avgusta t. l. je pogorelo tukajšnje cerkveniško gospodarsko poslopje. Škoda je bila cenjena na 2000 kron. Zavarovano je bilo pri „Vzajemni zavarovalnici proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani“, katera je vso zavarovalnino takoj izplačala. Tukajšnje cerkveno predstojništvo izreka tem potom srčno zahvalo za tako hitro pripomoč in radi tega tudi vsem prav toplo priporoča imenovano zavarovalnico. — Cerkevno predstojništvo na Jančem.

Podpore za gasilne namene. Deželni odbor kranjski je za gasilne namene iz stražno gasilnega zaklada dovolil več podpor raznim gasilnim društvom in občinam po Kranjskem. Skupno se je razdelilo 17.856 kron.

Trgatev v Istri je letos tako obilna, da je težko najti kupcev za grozdje in za mošt in primanjkuje posode, da se shrani nov pridelek, posebno v južni Istri. Mnogo grozdja je moralo ostati na trtah. Staro vino se ponuja pod ceno, po 7 do 8 gld. hektoliter, da se dobi v kletih prostora. Grozdje se je prodajalo 2¹/₂ novčiča, teran pa 5 do 6 novčičev. V Dinjanu je trgateg nad vsa pričakovanja obilna, jednake razmere so v Kanfanaru in Poreču.

Imenovanja. C. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu je imenovalo davčnega pristava Ivana Tenčiča davčnim oficijalem, davčne praktikante Ljud. pl. Benigni, Ferdinanda Vodopivca, Ivana Butusa, Umberta Bončino in Evg. Pinterja pa davčnimi pristavi.

Uzor narodno-naprednega učitelja. Hinko Klavara, učitelj v Kočbani, znan iz bovškega shoda v Huberjevi dvorani, je preteklo nedeljo v krčmi Jožefa Korečiča v Kočbani — kjer ima svoje stanovanje — javno zasramoval posestnika Martina Kabaja iz Belega, ker je ta o zvonjenji ene ure v noč opravil svojo navadno molitev in se prekrizal, češ, da s tem prekrizanjem slepari ljudstvo. Prisotni so bili Anton Gabrijelčič iz Bre pri Kočbani, Martin Fikfak in Ferdinand Sirk iz Noznega. — Vsi so glasno izrazili svojo nevoljo nad učiteljevim oponašanjem. On pa se je začel pripraviti in je s pestjo ob mizo udaril, da so steklenice na tla padle in se ubile. Tako poroča „Gorica“.

Vabilo na občni zbor slov. kat. društva za Kamniški politični okraj v „Katoliškem domu“ v Kamniku dne 13. oktobra 1901 ob pol 4. uri popoldne. Vspored: 1.) Nagovor predsednikov. 2.) Poročilo tajnikovo. 3.) Poročilo blagajnikovo. 4.) Volitev dveh pregledovavcev računov. 5.) Govora poslancev Pogačnika in Mejača o političnih in gospodarskih razmerah. 6.) Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Razne stvari.

God našega cesarja na Nemškem. Cesarjev imendan so tudi v Woerishofenu, obhajali zelo slovesno. G. urednik J. Okič je po lepkih povabil samo avstro-ogerske katoličane k slovesni službi božji v župnijsko cerkev. Dasi je sezona že ob koncu ter je v slovečem letovišču postalo zopet precej mirno, je bila cerkev vendar polna vernikov.

Ustreljen zapeljivec. 8. t. m. je ustrelil fabrikant Ernst Löwenfeld na Dunaju 24letnega poročnika 15. huzarskega polka, Beno Soyko. Soyka je namreč zapeljal 40letnemu fabrikantu ženo, na kar ga je mož pozval na dvoboj, ki se je vršil v prisotnosti sekundantov in zdravnika. Löwenfeld je pri drugem strelu smrtno zadel svojega nasprotnika, ki je v par trenutkih umrl. Poročnikov oče je vedel, da se sin bije; ko je zvedel, da je mrtev, se je zgrudil nezavesten na tla.

121 let star. V rumunskem mestu Belcesti je umrl te dni tamošnji meščan Juri Chele v dobi 121 let. V mladosti je Juri Chele živel lahkomisljeno in potratno. Na stare dni pa se je izpametil. Samo jedel je dosti, in je pri vsej svoji visoki starosti prenašal več pijač, nego vsak mlad človek. Nevarno bolan ni bil nikdar.

Glasilo beračev. V Parizu izhaja jako čuden list „Glasilo beračev“. Ta list je autografran in poroča natanko o vseh krstih, porokah, pogrebih in drugih prilikah, katerim obljubujejo

beračem bogato žetev. V listu je dalje natančen imenik naveden. Končno slede še druga koristna „društvena“ poročila.

Izložba zločinstev. Skoro v vseh ameriških listih je bil tiskan nedavno sledeči inserat: „Iščete se: tatovi, ponerejalci denarja, žepni tatovi, cestni roparji, goljufi; sploh zločinci kakršnekoli vrste, zlasti pa morilci“. — Lahko si je misliti, da se je oglasilo kmalu precejšno število teh ljudi, tako da je bilo komisiji, ki je bila določena za izbiranje zločincev, težko izbirati. Vsakdo, ki je dokazal, da ima na vesti posebno hud zločin, grozen ali kompliciran umor, je bil sprejet, ter dobiva na teden 15 dolarjev. Navadni morilci, tatovi itd. pa dobe le po 10 dolarjev na teden. V razstavi pa podučujejo in kažejo zločinci tudi, kako je z lahkoto odpreti blagajnice, omare itd. Direkcija izložbe pa je skrbela tudi za popolno varstvo svojih zločincev.

GLASNIK.

Delavske drobtine.

Delavstvo ljubljanske tobačne tovarne v Dravljah. V nedeljo je priredilo podporno društvo ljubljanskega delavstva v tobačni tovarni izlet v zvezi s shodom v Dravljah. Društvo, ki šteje sedaj 1409 članov, sme biti z vspehom prireditve popolnoma zadovoljno. Zlasti nas je veselilo, da se je moško delavstvo v velikanskem številu udeležilo prireditve. Cerkevno opravilo služil je g. dr. Krek; mej mašo so prav dobro pele delavke same. Neposredno po službi božji je sledil društven shod, kateremu predseduje g. Findeisen, ki podeli besedo poročevalcu gosp. dr. Kreku. Pred vsem povdarja govornik svoje veselje, da se uresničuje nekaj misli, katere je on vedno povdarjal, namreč, da se združuje delavstvo c. kr. tobačne tovarne ljubljanske, brez razlike na politično mnenje posameznikov v namen, zboljšati si svoj gospodarski položaj. Le isti je prijatelj delavstva, ki dela na to, da se delavstvo v dosego svojih stanovskih koristi združuje v nepolitiških, strokovnih društvih, sovražnik pa vsakdo, ki želi v delavska strokovna društva zanesti političski prepir. Kot delavci bodite edini vsi v stvareh, ki se tičejo vaših koristi, in zato združite se v vašem društvu brez razlike na političsko prepričanje posameznikov. Navadni ugovor proti združevanju delavcev se glasi: 1. Kaj bodo rekli naši višji? 2. A kaj, to vse nič ni, to nič ne pomaga. Združevanje je sveta pravica, natorno pravo, katerega se smete posluževati. V naši in drugih evropskih državah je liberalizem zabranjeval vsako združevanje in žugal in tudi po paragrafih kaznoval one, ki so se združevali. Seveda, delodajavci so se temu smejali in so lepo na tihem in brez šuma ustanavljali svoje zveze, da so lažje tlačili delavstvo! Delavstvo se brez šuma ne more združevati. Do l. 1870. je bilo tudi pri nas prav po liberalno združevanje prepovedano. Od blaženih uvedb liberalizma je ostalo še to, da se ne more siliti nobenega, izvršiti to, kar kak shod ali kako društvo komu izvršiti zapove, in kaznovan je dotični, ki hoče posameznika prisiliti, izvršiti kak sklep. Liberalizem je padel, mi živimo v času organizacije. Združevanje je glavno, vse drugo je postranska stvar, le z združevanjem morejo doseči delavski stanovi svoja naravna prava. Leta 1830. so se pričela na Angleškem delavska združevanja, brez razlike na veroizpovedanje, politična in druga osebna naziranja. Bila je začetkom tajna, s posredovanjem in s stavkami so postala prevažen činitelj v delavskem razvoju na Angleškem. Iz delavskih zvez so nastale bolniške blagajne, podporna društva in konsumna društva. Dolžnost stanovskih društev je krepko, trezno združevanje proti delodajavcem. Posamezen delavec nima nobene moči, treba je zveze med delavci. V vojski med kupcem in prodajavcem morata biti oba enaka. In ni li najvažnejša prodaja svoje moči, svojega telesa delodajavcu? Potrebno je, da se združuje delavstvo, če hoče kaj pomeniti. Sedaj ni na delavskem trgu nobene proste konkurence; saj eden del (delodajavec) vse lahko

obljubi, in drugi del (delavci) mora vse sprejeti. Kadar bode stalo proti delodajavcu stanovsko organizirano delavstvo, takrat še le bode prosta konkurenca, ker takrat bota si oba dela enakovpravna. Sedaj je tiha vojska med delodajavcem in delavcem, in tiha vojska je veliko slabša, nego šumna vojska, četudi ima slednja značaj stavke. V tihem boju ni mogoč mir; tiha vojska je le pogin delavstva. Zatorej se oklenite vašega društva; z zabavljanjem misliti na zmago, je neumno; moško in zavedno pridete s pomočjo društva do cilja. Govornik pride potem na program, na delavske zahteve, katere je očrtal v glavnih točkah nekako tako-le: Vaše zahteve so: a) reguliranje plač, b) preosnova pokojnin in mirovnic, c) delavska stanovanja. Govoriti hočem le o II. točki, o delavskih stanovanjih. V Ljubljani se je po potresu veliko izpremenilo, imamo nove široke ceste, nov most z zmaji, elektriški cigu migu in hiše s turnčki in z velikimi dolgovi. Vse je elegantno, moderno in lepo, samo delavska stanovanja so slej ko prej slaba. S statističnimi dati sem že pojasnjeval, da z ozirom na drugo delavstvo je umrljivost delavstva v tobačni tovarni štirikrat večji, ko drugod. Jetika, ki pobere toliko delavstva tobačne tovarne, ima svoj izvor v slabih stanovanjih. „Slovensko delavsko stavbeno društvo v Ljubljani“ si je stavilo namen, da zida delavcem stanovanja, a ravno temu društvu meče vsakdo, bodisi dežela, država, zlasti pa mestna občina ljubljanska, polena pod noge. Svoj govor, ki je bil z navdušenjem sprejet, konča g. dr. Krek sledeče: Naša stvar je, da vstvarimo iz razbitega delavstva tobačne tovarne enotno, v društvu organizirano telo. Varujte se, da se ne zaseje seme needinosti med Vas! Ne zaupajte nikomur, kakor samo sebi! Iz Vašega združevanja naj se zaseje seme združevanja tudi pri drugih tobačnih tovarnah. Nadaljni govorniki ostro kritikujejo tovarniški red, kakor tudi premale plače in surovo postopanje od strani birokracije. Povdarja se, da naj se tovarniški red prenovi, da ne bode za najmanjšo stvar delavstvo kaznovano denarno in moralo iti na dopust. Izrazila se je želja, da naj tovarnično vodstvo preskrbi, da bode dobivalo delavstvo tobačne tovarne premog po slični ceni, kakor ga dobi ono na državni železnici. Ostro obsojajo neomikano meščanstvo, ki psuje pošteno delavstvo z različnimi psovkami; kakor tudi žele, naj bi smelo na klopeh ob tovarničnih šetaliških počivati tudi delavstvo, ne samo zadolženi „škriči.“ Soglasno sprejete bile so na shodu sledeče resolucije: 1. Ker je starostna preskrbnina v sedanji odmeri prenizka, da bi mogel človek živeti od nje, ter je nadalje tako urejena, da je le malemu številu mogoče jo doseči, in ker je z druge strani država dolžna drugim podjetnikom z lepim zgledom kazati dolžnosti, ki jih imajo do delavcev, izreka današnji shod, naj se starostna preskrbnina temeljito preosnuje. 2. Vprašanje o delavskih stanovanjih je v Ljubljani pereče. To spričuje zlasti jetika, ki tako gospodari med delavskimi rodbinami. Shod izraža prepričanje, da je uprava tobačne tovarne dolžna tu vmes poseči, in zato izjavlja, naj s pomočjo „Slovenskega delavskega stavbnega društva“ delavstvu tobačne tovarne omogoči zdrava in ceno stanovanja. 3. Shod izjavlja, da je glavni smoter podpornega društva gojiti vzajemnost med delavci in delavkami tobačne tvornice in braniti njih čast proti vsem sramotivcem. Z ogorčenostjo obsojajo se napadi, ki se čujejo nanje od strani surove buržoazije.

Novice od predorov skozi Karavanke. To vam je živahno gibanje pri „tunelu“ nad Jesenicami. Pridno se grade inženirska poslopja, devet delavskih barak po prav modernih sistemih, kjer bo našlo, kakor kaže, zdrava stanovanja nad 45 delavskih družin. Tudi nekaj židov je že našlo varen brlog za svojo „kramo“ in „kantino“. Čudno! Toliko domačinov je prosilo za koncesijo, pa imajo vendarle prednost — židje. Vse delo v predoru in zunaj je prevzela dunajska firma „Gross (!) u. Bischoff“ (!). Kako se godi delavcem, kaže jasno to, da je celo več tirolskih delavcev popustilo delo v predoru, dasi so bili

primeroma z domačimi veliko bolje plačani. Delavcem, ki kopljejo stavbišče kompanija plačuje 1 m³ po 20 kr. Pri največjem naporu zaslužijo k večem do 1 gld. 20 kr. Vložili so peticijo za zvišanje plače; podjetnik jim je obljubil povišanje, pa dosedaj je ostalo samo pri obljubi. Ker je mnogo deževnih dni, stanovanje in hrana zelo draga, se ume samo ob sebi, da se delavcem godi skrajno slabo, in so vsak dan bolj nezadovoljni. — Našim kmetom-voznikom se je obetal lep zaslužek pri vožnji od Jesenic do predora pri Hrušici. Mnogi so si že nakupili vožne živali in začeli veselo „furati“. Toda, kaj se zgodi? Nekega popoldne pred 14 dnevi se pomika od kolodvora proti predoru cela „karavana“. Priromal jo je prav iz Galicije neki pravcati žid (Wiechshner u. Sohn-Weisskirchner) s 24 konji in poljskimi hlapci, in veselje naših ljudi se je spremenilo v žalost in skrajno nevoljo, kajti ta je prevzel vožnjo. Toda prve dni ni bilo varno po cesti. Konji, ne vajeni klancev, so silno divjali, hlapci pa so jih z biči obdelavali, da bi bil jud lahko še barakó za klobase otvoril. Ako bi naši vozniki počeli kaj takega, bi bili vsi v Kranjsko Goro romali. Že te vrstice pričajo, da so bile obljube, da se bo pri zgradbi tega velikega državnega podjetja v prvi vrsti oziralo na domače ljudi, na zveste državljane in prave davkoplačevalce, da so bile te obljube le humbug in pesek v oči. Prav tako se godi pri predoru onstran Karavank na Koroskem. Židje so denar posodili, židje ga zopt z bogatimi obresti spravljajo v svoje nenasitljive vreče, židje bodo sploh imeli ves dobiček od železnice. Čuje se, da bo treba zgraditi tudi en židovski tempelj, kajti židje bolj razumejo „svoji k svojim“, kot mi; zašto je čisto naravno, da imajo te „kompanije“ v svoji službi kolikor mogoče le žide in na vsak korak zadeneš ob kacega Abrahamoviča. Ne bomo se čudili, ako se bo nova železnica imenovala ne državna, ampak židovska. Državni poslanci, prosimo Vas, vtaknite to v svojo torbico, ko se popeljete na Dunaj v — parlament!

Za železničarje. Kakor vsako leto razdelili se bodo tudi letos dohodki iz različnih ustanov za invalidne železniške uslužbence in njih družine. Prošnje v to svrhu naj se oddajo do 31. oktobra t. l. pri postajnem načelstvu, kjer se tudi nadaljna poročila zvedo.

Stavka francoskih rudarjev prične na vsej črti dne 1. nov., ako gospodarji dotlej ne ugrade zahtevam delavcev. Ti hočejo pred vsem osemurno delo, določitev minimalne plače in zagotovitev pokojnine 2 frankov vsakemu rudarju, ki je služil 25 let. To zahtevajo rudarji solidarno po celi Franciji.

V enem letu delavec in milijonar. V zahodni Mehiki vzbuja v zadnjem času veliko zanimanje neki Pedro Alvarado, kateri je bil še pred tritret leta navaden delavec, sedaj pa znašajo njegovi mesečni dohodki 500.000 gld. Našel je namreč silno bogat rov. Alvarado je baje jako radodaren; ves svoj denar pa ima doma, mesto da bi ga naložil v kaki banki. Zunanaj ga spremlja vedno osem orožnikov, ker nosi seboj vsaj 500.000 gld. V Parkaisu zida mladi milijonar krasno, veliko palačo-bolnišnico. Tudi cerkev je že sezidal.

Dobljena stava.

Pri neki zabavi moskovskih plemenitašev je prišlo v pomenek tudi to, kako je mogoče, da toliko tatov tako spretno in zvito izvrši svojo tatvino, ne da bi se vsaj pozneje dognala njihova imena. Navzoč je bil tudi ravnokar imenovani novi policijski ravnatelj, general baron Deršov. Ta se je tudi takoj izrazil, da ne bo pod njegovim vodstvom kaj takega več mogoče.

Nekateri so bili nasprotnega mnenja, grof Samojlov pa je dejal: „Jaz stavim stotisoč rubljev proti tisoču, da Vam bodo ukradli kožuh z Vaših ramen in Vi ne boste vedeli nikdar tatov imen.“

„Velja“, je kričal baron Deršov in stava je bila potrjena.

Od tega časa je preteklo več mesecev in nihče več ni mislil na to.

Približala se je zima in plemenitaši so se večkrat zbirali na slične zabave. Ob neki taki priliki je bil višji policijski ravnatelj baron Deršov nanagloma poklican ven. Ko je vstopil v predsobjo, se mu je priklonil udan služabnik v livreji stare kneginje Galicin, ugledne plemkinje na carskem dvoru.

„Njena milost, presvetla kneginja, želi z Vašo svetlostjo govoriti in Vas prosi, da bi tja prišli.“

„Kaj mi neki hoče tako pozno?“

„Ne vem, prosila je samo prav nujno.“

Baron Deršov je stopil po svoj kožuh, se ogrnil z njim in hitel z livriranim služabnikom po stopnjicah in se vsedel v pripravljene sani.

V par minutah so bili pred palačo kneginje Galicin. Baron Deršov je skočil naglo v vestibul. Tu ga je čakal zopet drug livriran strežaj in mu odvzel kožuh in pokrivalo. Odhitel je po stopnjicah v prvo nadstropje. V predsobju je dremala na starem naslonjaču kamorna strežnica. Policijskega ravnatelja velike Moskve je stalo mnogo truda, predno jo je vzbudil.

„Naznanite me njeni milosti presvetli kneginji Galicin!“

„Ka-aj? Sedaj? Ob tej uri?“

„No, le naglo, saj me je pozvala!“

Zaspana strežnica se je dvignila in drsala naglih korakov v sobo presvetle kneginje. Baron Deršov je vznemirjen čakal. Čez nekaj trenutkov se je zopet pojavila strežnica iz sobe in z jeznimi pogledi je dopovedala strmečemu policijskemu ravnatelju, da tako pozno kneginja nikogar ne vsprejme. Baron Deršov se ni utegnil niti oprostiti, jezen in osramočen je izginil po stopnjicah navzdol. Spodaj ni bilo več strežaja, pa tudi ne kožuha in sani.

Takoj mu je bilo vse jasno. Hitel je brzo na policijo in izdal vsa potrebna povelja, potem pa je odšel nazaj na zabavo. Tam je pa že prišel naproti grof Samojlov in se poredno smejal:

„Vaša svetlost, stavo ste že izgubili!“

„Pa kožuh menda tudi“, — se je smejal baron Deršov.

„Ne, tega ne, ta je že tukaj“. — je dejal grof Samojlov in pokazal na kljuko.

Novi policijski ravnatelj je odslej malo manj ponosen na svojo spretnost in „zvitost“.

Listnica uredništva. Gosp. Vitanski: Hvala lepa. Prosimo večkrat kaj. — Novo mesto: Hvala na pojasnilih. Prihodnjic, ker za to številko prepozno došlo. Ne vdajmo se!

Hlapca

išče v službo neki župnik na Gorenjskem.

Več pové uredništvo „Slov. Lista“. (35) 3—1

Češnik & Milavec

Špitalske (Lingerjeve ulice)

Ljubljana.

Opozarjata slavno občinstvo pri nakupovanju **jesenskega in zimskega blaga**, za moške in ženske obleke, na nju bogato zalogo.

Cene nizke, postrežba realna. (34) 3—3

Pravo naravno sadno žganje

kakor češpljevec, češnjevcev, hrušovec itd. za namako jagod in drugega sadja prodaja samo

L. Benedik, Ljubljana

Dolenjska cesta.

Po pošti pošiljam zaboje po 5 kg s 3 l in po 10 kg s 6 l vsebine po povzetju. (23) — 10

Pri nakupovanju suknenega in manufakturnega blaga

se opozarja na trdko

KUGO JKL

v Ljubljani v Špitalskih ulicah šte. 4.

Velika zaloga (25) — 9

suknenih ostankov.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke

zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitenga železa

lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

(22) — 13